

Sygnatura akt VIII Gz 55/14

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2016

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Leon Miroszewski

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2016

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa J. S.

przeciwko J. B. i G. K.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego J. B. na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 2 maja 2016 roku, w sprawie o sygnaturze XI GC 652/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

L. M.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 maja 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie oddalił wniosek pozwanego J. B. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Uznał, że sytuacja majątkowa pozwanego J. B. świadczy o możliwości poniesienia przez niego kosztów wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika. Stwierdził, że po odliczeniu stałych płatności pozwanemu pozostaje do dyspozycji kwota 1.300 złotych miesięcznie, przy uwzględnieniu, że nikt nie pozostaje na utrzymaniu tego pozwanego. Zauważył też, że rozpoznawana sprawa nie należy do skomplikowanych jurydycznie i faktycznie a więc nie wymaga prowadzenia przy udziale profesjonalnego pełnomocnika.

Pozwany J. B. wniósł zażalenie na to postanowienie zarzucając mu sprzeczność ustaleń z treścią zebranego materiału, przez przyjęcie, że sytuacja pozwanego świadczy o możliwości poniesienia kosztów wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika, oraz przyjęcie, że rozpoznawana sprawa nie należy do kategorii spraw komplikowanych jurydycznie i faktycznie, przez co nie wymaga prowadzenia jej przy udziale profesjonalnego pełnomocnika. Wskazując na te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu – P. B..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 117 § 2 k.p.c. osoba fizyczna, niezwolniona od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Z kolei zgodnie z art. 117 § 5 k.p.c. sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny. Powiązanie powyższych przepisów wskazuje, że przesłankami ustanowienia pełnomocnika z urzędu są

łącznie: 1) brak środków pozwalających stronie na pokrycie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego sobie i rodziny, 2) potrzeba udziału w sprawie adwokata lub radcy prawnego. Druga z tych przesłanek wiąże się ze skomplikowaniem sprawy lub nieporadnością strony, a ocena czy zachodzi potrzeba ustanowienia pełnomocnika z urzędu pozostawiona jest dyskrecjonalności.

Nie wystąpiła żadna z wymienionych przesłanek. Skarżący powołał się w zażaleniu na te dane o swoim majątku i dochodach, które już podał w samym wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W żaden sposób nie odniósł się do argumentacji Sądu Rejonowego w sprawie możliwości poniesienia kosztów przez niego, wobec dysponowania przez tego pozwanego, wyłącznie dla własnego utrzymania, kwotą 1.300 złotych miesięcznie. To, że pozwany J. B. wskazał, na co wydaje tą kwotę, wręcz potwierdza możliwość takiego kształtowania przez pozwanego wydatków, że zachowana będzie możliwość powierzenia zawodowemu pełnomocnikowi odpłatnego prowadzenia sprawy.

Trzeba przy tym zauważyć, że pozwany J. B. przedstawił jedynie oświadczenie o wysokości dochodów, nie wskazując przy tym na osiągnięte przychody z działalności gospodarczej, a tym samym możliwość ponoszenia wydatków, w tym na wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika. Większa część kwoty kosztów, które pozwany ten wskazał (z pewnością opłata leasingowa i kredyt) stanowią koszty uzyskania przychodu z działalności gospodarczej, nie obciążają więc dochodu pozwanego. Tym samym możliwości poniesienia kosztów procesu przez pozwanego są nawet większe, niż ustalił Referendarz.

Nie można też zgodzić się z twierdzeniem pozwanego J. B., że mając na uwadze przedmiot sprawy i dotychczasowy jej przebieg, zachodzą przesłanki do przyjęcia, że istnieje potrzeba dalszego udziału w sprawie adwokata lub radcy prawnego. Został wniesiony sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym przedstawiono twierdzenia i dowody, a więc wyrażone zostało pełne stanowisko procesowe. Także przebieg rozprawy w niniejszej sprawie wskazuje, że pozwanego J. B. nie można uznać za osobę nieporadną w niniejszym procesie. Uczestniczy on w rozprawie w sposób, który wskazuje na to, że nie ma on kłopotów z podejmowaniem adekwatnych czynności procesowych, czego nie zmienia to, że dotychczas podejmuje je poprzez pełnomocnika.

Instytucja ustanowienia pełnomocnika z urzędu w procesie cywilnym, a więc dotyczącym prywatnych spraw stron procesu, musi być traktowana jako wyjątkowa. Przyjęcie, że pozwanemu J. B. przysługuje prawo do pomocy prawnej z urzędu czyniłoby z tej instytucji zasadę, a nie wyjątek.

Trzeba też zauważyć, że dotychczasowa obrona tego pozwanego w niniejszym procesie zmierza do głównie do uniknięcia obciążenia zobowiązaniem wobec powódki zaciągniętym na rachunek spółki cywilnej, której pozwany ten jest współnikiem, natomiast powstałych w związku z czynnościami drugiego współnika. Obrona ta wskazuje na próbę przedłużenia postępowania, co nie powinno korzystać z ochrony w świetle art. 3 k.p.c.

Reasumując, zaskarżone postanowienie odpowiada prawu, toteż zażalenie zostało oddalone jako bezzasadne (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.). Pozwanemu należało zasądzić koszty w postępowaniu zażaleniowym, zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 3 k.p.c., przy zastosowaniu § 12 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Leon Miroszewski